

—3— **Deželni šolski svet in učiteljske plače.** Deželni šolski svet je v svoji seji dne 15. tm. soglasno izjavil, da smatra skorajšnje rešitev vprašanja učiteljskih plač na Štajerskem za nujno in sklenil deželnemu odboru predlagati, da ta izdela zakonski načrt regulacije plač, da se o njem more razpravljati pri zopetnem sestanku deželnega zbora. Ti sklepi dokazujejo, da smatra najvišja deželna učna oblast zahteve učiteljstva glede plače za popolnoma upravičene in da je pripravljena jim ugoditi. Sklep deželnega odbora, izvesti tozadnje enketo v lastnem delokrogu, je posledica sklepov deželnega šolskega sveta.

—8— **Družbina šola na Muti** je dobila pravico javnosti. Upamo, da se bo odlejše lepše razvijala, da ima že sedaj lepe uspehe, odkar se je izpremenila iz dekliske enorazrednice v mešano dvorazrednico.

—8— **Štajerski deželni šolski svet** je imenoval definitivnega učitelja na ljudski šoli v Ormožu Vijema Hribarja definitivnim nadučiteljem na štirirazredni nemški ljudski šoli v Ormožu.

—8— **Iz vseučiliške knjižnice.** Cesar je imenoval kustosa na vseučiliški knjižnici v Gradcu, privatnega docenta dr. Janeza Peiskerja, vseučiliškemu bibliotekarjem v Gradcu.

—8— **Primanjkljaj graškega mesta.** Proračun mesta Gradca izkazuje 3,145.153 K primanjkljaja, zaradi česar bo treba novih doklad in novega posojila.

—8— **Društvo „Selbsthilfe der Lehrerschaft Steiermarks“.** Članica gospa Ana Eigenbauerjeva je dne 17. novembra pret. l. umrla. Znesek 2 K s prispevkom za rezervni sklad 2 K in poslovni donesek 1 K je plačati začetkom tega meseca. — L. 1910 so umrli: Katarina Jelasova, Ivan Kozdar, Josip Kaibitsch, Franc Eber, Ana Eigenbauerjeva. L. 1910 je bilo torej plačati po 13 K. Za ta znesek da društvo 1500 K, kateri znesek se takoj nakaže. Odbor.

—8— **Hud npravnostni zločin.** Državno pravdnistvo v Gradcu je dobilo te dni obvestilo o težkem npravnostnem zločinu, ki ga je izvršil pred dvema letoma neki katehet na 8letnem dekletu, ki še danes trpi na posledicah. Katehet je zvalil mlado deklico v farovž pri Jožefovi cerkvi v Gradcu. Odposlal je tamkaj čakajočo gospo in dve deklici in ostal sam z izbrano žrtvijo. Deklica je prišla šele ob pol 9. zvečer domov. Šele mnogo pozneje je izpovedala materi, da je katehet izvršil na nji zločin zoper npravnost.

—8— **Iz obrtno-nadaljevalne šole v Brežicah.** Deželna šolska oblast je odposlala kot zastopnika naučne uprave v šolski odbor obrtno-nadaljevalne šole v Brežicah namestniškega koncipista, prideljenega okrajnemu glavarstvu v Brežicah, dr. R. barona Steeba.

—8— **„Südmarka“ v Brežicah** je obhajala te dni 21letnico svojega obstanka v Brežicah. Kakor poročajo nemški listi, je ta sedaj prva med krajevnimi skupinami na Slovenskem. Od 730 Nemcev (?) v Brežicah jih je pri „Südmarki“ 153.

—8— **Deželni šolski svet** je poklical k sebi v službovanje nemškega nadučitelja Weinhandla iz Judenburga. Zanimivo je, da ni pri tej oblasti niti enega Slovenca, da je dobra tretjina štajerskega učiteljstva slovenska.

Goriške vesti.

—g— **„Novi Čas“ — obsojen.** Ker je „Novi Čas“ kradel čast tov. Štreklju in tov. Bajtu, je bil njega urednik obsojen na 30 K, oziroma na tri dni zapora. Več sporočimo prihodnjih.

—g— **Obrtno-nadaljevalne šole** so bile do letos v Mirnu, Nabrežini, Solkanu in Renčah; od letos tudi v Kanalu, Sežani, Gabrovici, Ajdovščini in Tolminu. Pričakujemo otvoritev obrtne šole tudi v Boveu. Italijani imajo vse polno takih šol, Slovenci vse premalo.

—g— **K izidu 'izpitov učne usposobljenosti** pred goriško izpraševalno komisijo, ki smo ga priobčili v predzadnji številki lanskega leta, dostavljamo, da je tov. Rihard Trebše, učitelj na Kalu pri Boveu, napravil ta izpit za ljudske šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom.

—g— **Ustanovni občni zbor „Muzejskega društva za Goriško“** se je vršil pretekli četrtek zvečer pri „Treh kronah“. Novi odbor se je konstituiral takole: prof. Gwaiz, predsednik; dr. Eržen, podpredsednik; dr. Bratina, tajnik; c. kr. pošt. kontr. Dietz, blagajnik; B. Drufovka, gospodar. Odborniki so: c. kr. ravnatelj Bežek, prof. dr. Kos, prof. Koštič in dr. Levpušček. Članarina znaša letno 4 K. Člane lahko sprejema vsak odbornik, predmete za muzej tudi, posebno pa g. Drufovka, Gosposka ulica v Gorici. Naidejati se je, da se bo naša inteligenca zanimala za ta novi narodno-kulturni pojav.

Istrske vesti.

—i— **Krasen božični dar Istrski CMD.** Hrvaški rodoljub, ki noče biti imenovan, je podaril Istrski Družbi vinkulirano obveznico avstrijske državne rente, glasečo se na 25.000 K, od katerih se vsakih pet let

vleče obresti po 500 K. Obveznico je izročil zaupno predsedniku Družbe, posl. Vekoslavu Spinčiču, ki se je obvezal, da bo skrbel za to, da se bodo obresti vsekdar trošile v smislu družbenih pravil ter da se ime darovalca za njegovega življenja ne objavi. Plemenitemu darovatelju bodi izrečena v imenu istrskega trpina zahvala iz dna duše z željo, da njegovega imena še dolgo let družba ne bo smela objaviti.

Koroške vesti.

—o— **O neznosnih razmerah na šoli CMD. v Št. Rupertu pri Velikovem** čujemo od mnogih strani jako značilne pritožbe. „Narodni Dnevnik“ piše: Ljube nune, ki se jih redi v tej šoli, nočejo bojda ničesar niti slišati o CMD.; „narodna“ vzgoja obstoja v molitvi in trudu, da oddajo vsako leto vsaj po dvoje nesrečnih deklet mariborskemu nunskega samostanu. Mi seveda ne moremo kontrolirati teh pritožb, a prosimo CMD., da natančno preišče razmere na tej šoli in jih pojasni napram slovenski napredni javnosti, ki ima zaradi svojih žrtv za ta kloster gotovo pravico do pojasnila. Nedoslednost naših naprednjakov je včasih zares neverjetna!

Splošni vestnik.

Naše časopisje. Vsakega zavednega učitelja in vsake zavedne učiteljice dolžnost je, da si takoj naroči in plača „Učit. Tov.“. Ta nam bodi orožje v boju za pravico in obstanek. Pa tudi naši prijatelji naj bodo naračniki našemu listu, da spoznajo naše boje in napore pa da nas tudi materialno podpro. Vplivajte pri trdjavah, ki se ne branijo našega denarja, naj objavljajo v našem listu svoje oglase! Kogar podpiramo mi, naj podpira tudi nas! Ako stori vsak zaveden tovariš in vsaka zavedna tovarišica svojo dolžnost, lahko naraste število naših plačujočih naročnikov na 2000. Potem bomo lahko v obilnejši meri služili svojemu namenu! Vsi do zadnjega nemudoma na skupno delo za skupne interese!

Iz naučnega ministrstva. Okrajni komisar pri kranjski deželni vladi, dr. Vincencij Schwegel, je imenovan za ministrskega tajnika v naučnem ministrstvu.

Letnino za učiteljski konvikt so plačali: tov. Josip Zajec in tov. Marija Kalinova iz Vel. Gabra; tov. Fran Stefančič iz Vel. Lašče; tov. Jakob Furlan iz Ljubljane.

Povodom pomaknjenja v višji plačilni razred so darovali učiteljskemu konviktu: Karel Wider iz Ljubljane 10 K; tov. Jakob Furlan iz Ljubljane 5 K; tov. Vendelin Sadar iz Ljubljane 5 K.

Češki učitelji so priredili veliki shod v Pragi, na katerem so razpravljali o draginji in zahtevali, da se regulirajo učiteljske plače. Povsod ista pesem, ki pa — žal — ne dobi odziva. Povsod enaki ljudje, ki nimajo sre!

Tudi izvirno. Pretekli mesec so morali v vasi Morter na Solnograškem zapreti šolo, ker je bil učitelj nenadoma poklican k vojakom. Okrajni šolski svet je sicer takoj vložil pritožbo, toda s kakim uspehom nam ni znano.

Duhovniške plače bodo od 1. januarja dalje izplačevali potom c. kr. poštne hranilnice. Zaradi tega so nehala vsa nakazila in krediti pri c. kr. davčnih uradih z dnem 31. decembra 1910.

Roseggerjev sklad — 2 milijona! Nemški listi z veseljem poročajo da je s 1. jan. 1911 nabrano polnih 2 milijona kron. (1370×2000) Ta dva milijona nista samo na papirju, temveč faktično vplačana! Nemci z gotovostjo upajo, da dobe kmalu 3. milijoni skupaj, saj manjka samo 130 kamenov (po 2000 K).

Iz slovanskih pokrajin.

○ **Vsesokolski zlet v Zagrebu** leta 1911 utegne biti nekaj izrednega. Dosedaj se je že prijavilo 800 čeških Sokolov in ravno toliko bolgarskih telovadcev. Poljski Sokoli še niso za gotovo obljubili svoje sodelovanje. Računa se, da se zleta udeleži kakih 4000 Sokolov.

○ **Stoletnica češke tiskarne.** Plzenjska tiskarna Teodorja Kopeckega v Pisku je slavila dne 6. decembra stoletnico svojega obstanka. Dne 6. decembra leta 1810. je dobil koncesijo za tiskarno Josip Vetterle. Današnji lastnik je ces. svetovalec Teodor Kopecky. Ta tiskarna je ena najstarejših čeških tiskaren. Ko je bila ustanovljena, je bilo v Pragi 10 tiskaren, izven Prage pa 9. — Danes jih je v Pragi (ne v številu litografij in drugih reprodukcijskih zavodov) 90, izven Prage pa 240.

○ **Vseslovanska pevska zveza.** Odbor sofijskega kongresa je na predlog najuglednejših članov odločil, da se tekom prihodnjega leta vrši v Belgradu velik vseslovanski koncert z udeležbo 50—60.000 članov in članic raznih slovanskih pevskih društev. Ta koncert bi se naj vršil isti čas ko vseslovanski časnikarski kongres, ki se vrši tudi prihodnjega leta v Belgradu.

○ **Husov spomenik v Pragi.** Te dni je odbor za Husov spomenik v Pragi oddal livarska dela firmi Beldelmayer v Pragi. Spomenik mora biti postavljen do konca februarja leta 1915, ker bo slavnostno odkritje dne 3. julija 1915.

○ **Socialno demokratska občina na Hrvaškem.** Pri zadnjih občinskih volitvah v Adaševcih na Hrvaškem so zmagali socialni demokrati proti srbski samostalni in radikalni stranki. V zadnjem času se vpliv socialnodemokratske stranke zlasti širi v onem delu Hrvaške, kjer stanujejo Srbi.

○ **Senzacionalna iznajdba ruskega učenjaka.** Iz Peterbuga poročajo, da je profesor na tehnološkem inštitutu, Rozing, po 15letnih poizkusih došel do senzacionalnega odkritja na polju elektro-teleskopije. S posebno konstruiranim električnim aparatom omogočuje Rozingova iznajdba, da more človek doma v hiši videti vse, kar se godi n. pr. na odru v gledališču, kakor tudi vse, kamor je obrnjeno električno okno aparata. Kakor trdi Rozing, more človek gledati, karkoli se godi v kaki ulici, kontrolirati more potnike na kolodvoru, na morju, more gledati morskata tla, na bojnem polju vsa gibanja sovražnika, ves tabor in katerokoli trdnjavo. S pomočjo tega aparata more vsak tvorničar opazovati v svoji sobi, kaj se godi v tvornici in je mogoče najti vsako potopljeno ladjo. V nekoliko dneh bo Rozing preizkuševal svoj aparat v carskem tehničnem društvu.

Razgled po šolskem svetu.

— **Srbske šole v Stari Srbiji.** Kakor poroča „Tribuna“ iz Carigrada, je turška vlada zaprla vse srbske šole v Stari Srbiji. Srbi so se zaradi tega pritožili pri grškem patriarhatu v Carigradu.

— **Dijaška beda na Ruskem.** Kijevsko vseučilišče je izključilo 700 dijakov, ker niso mogli plačati koleguine.

— **Šolarski humor.** Gospod nadzornik je izpraševal v šoli računanje na pamet in je vprašal malega dečka: Koliko je 4 in 5? — Deček se je v zadregi počesal za ušesom, pogledal vprašaje v strop in molčal. Nadzornik je ponovil vprašanje v tej obliki: Vzemimo, da ti dam jaz pet kuncev, potem še štiri; koliko jih boš imel sedaj? — Mali je pogledal in zavestno vzdihnil: Ravno deset! — „Deset, tepec,“ je dejal nadzornik, „kako prihajaš do te številke?“ — „Ker imam doma že enega kunca, gospod nadzornik!“

— **Stari študentje.** Na tehniki v Rigi na Ruskem je 48 študentov, ki so tam ostali še iz preteklega stoletja. Najstarejši med njimi „študira“ že 21 let. Tudi na Nemškem je povsod mnogo takih starih študentov. Med Slovenci so pa jako velika redkost: nimamo denarja za tak šport.

— **Čudna napaka očl.** Dr. Young, šolski zdravnik na Angleškem, piše o nekem dečku, ki je videl vse predmete za 90° zasukane od svoje resnične lege. Pozvan, naj nariše mačko, jo je deček narisal tako, da je stala na repu. Zdravnik je izjavil, da proti tej napaki ni zaravila. Otrok se bo pač moral privaditi, da si bo mislil stvari, ki jih vidi stati navpično, v vodoravni leži.

— **Dr. J. Fritsch,** profesor psihiatrije na dunajski univerzi, je decembra ponoči naglo umrl. Profesor Fritsch je bil rojen leta 1849. na Češkem. Leta 1880. je postal docent

na dunajski univerzi, leta 1893. pa profesor. Spi v mnogo knjig svoje stroke.

— **Oporoka srbskega pisatelja.** Nedavno tega na Dunaju umrl srbski pisatelj dr. Lazar Kostić je zapustil vse svoje imetje v znesku pol milijona kron srbski cerkveni občini v Somboru z določbo, da mora po izplačilu legatov obresti zapuščine porabljati za vzdrževanje srbskih narodnih šol.

— **Promocija Hrvatice.** Na dunajskem vseučilišču je bila promovirana za doktorja modroslovja Hrvatice gospica Danica Vlahova.

Listnica uredništva.

I. U. C. A. V.: Po naši sodbi sodi zadeva pred vodstvo štajerske Zveze, ker trdite pravo deloma VI, deloma pa dopisnik v bivšem „Narodnem Dnevniku“. Obrnite se tjakaj! Dopis pa imamo shranjen.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

St. 3872. Kranjsko. 1—1
V šolskem okraju Ljubljanske okolice se razpisujejo naslednja učna mesta z zakonitimi prejemki v stalno nameščenje:
1. nadučiteljsko mesto na trirazredni ljudski šoli v Horjulu;
2. učno mesto na petrazredni ljudski šoli v Borovnici;
3. dve nanovo sistemizirani učni mesti na šestrazredni ljudski šoli na Vrhniki;
4. učno mesto na šestrazredni ljudski šoli pri D. M. v Polju;
5. učno in voditeljsko mesto na enorazredni ljudski šoli z začasnim 2. razredom v Škocijanu.
Pravilno opremljene prošnje je za vsako službo posebej predpisanim službenim potom semkaj vlagati do 1. februarja 1911.
V kranjski javni ljudskošolski službi še ne stalno nameščeni prosilci morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da so fizično popolnoma sposobni za šolsko službo.
C. kr. okrajni šolski svet v Ljubljani, dne 27. decembra 1910.

St. 3015. 1—1
Valed ukaza c. kr. dež. šol. sveta z dne 20. decembra 1910, št. 8481, se nadučiteljska služba na petrazredni ljudski šoli v Krškem vnovič v stalno nameščenje razpisuje.
Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 5. februarja 1911.
Prosilci za stalno nameščenje, ki v kranjski javni službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.
Opomni se, da se bodo upoštevale že predložene prošnje tudi pri drugem razpisu.
C. kr. okrajni šolski svet v Krškem, dne 26. decembra 1910.

St. 2534. 1—1
V kamniškem šolskem okraju se razpisujejo naslednja učna mesta z zakonitimi prejemki v stalno nameščenje:
1. učno mesto na štirirazredni deški ljudski šoli v Kamniku, in sicer s pristavkom, da se bo v prvi vrsti oziralo na take prosilce, ki so usposobljeni za poučevanje v risanju na obrtnih nadaljevalnih šolah;
2. učno in voditeljsko mesto na enorazredni ljudski šoli v Čemšeniku;
3. učno in voditeljsko mesto na enorazredni ljudski šoli v Pečah.
Pravilno opremljene prošnje za te službe je za vsako posebej predpisanim službenim potom semkaj vlagati do 20. januarja 1911.
Prosilci, ki v kranjski učiteljski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da so telesno popolnoma sposobni za šolsko službo.
C. kr. okrajni šolski svet v Kamniku, dne 15. decembra 1910.

St. 2352. 1—1
Na enorazredni ljudski šoli v Spitaliču se razpisuje učno in voditeljsko mesto z zakonitimi prejemki v stalno nameščenje.
Pravilno opremljene prošnje je predpisanim službenim potom semkaj vlagati do 20. januarja 1911.
Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.
C. kr. okrajni šolski svet v Kamniku, dne 14. decembra 1910.

Zagrebeški
franck
kot tovarniško znamko
priporočujemo **najboljši** pridatek
kot priznano za kavo!
Sl. zagan 1855, 1-101